

REPORT

KANCELÁŘ KREATIVNÍ EVROPA 2018

Kreativní
Evropa

OBSAH

Úvodní slovo	01
Výsledky programu KE Kultura 2018	02
Výsledky programu KE MEDIA 2018	03
Příklady podpořených projektů	04
Akce Kanceláře Kreativní Evropa	06
Záruční fond pomáhá prvním projektům	08
Evropská agenda pro kulturu	09
Iniciativy EU	10
Kreativní Evropa po roce 2020	12
Co je program Kreativní Evropa	14
Kontakty	16

Vážení přátelé,

držíte v ruce Report – zprávu o aktivitách programu Kreativní Evropa za rok 2018. Vydala ji Kancelář Kreativní Evropa, která se o program stará v České republice.

Kreativní Evropa (KE) je program Evropské unie na podporu kulturních a kreativních odvětví a Česká republika je jeho členem už od roku 2002, kdy ještě fungoval jako dva oddělené programy – MEDIA a Kultura. O výsledcích a průběhu programu v České republice samozřejmě informujeme pravidelně on-line i ve speciálních publikacích. Kreativní Evropa však nejsou pouze získané finance a procenta úspěšnosti.

Program Kreativní Evropa stojí i za řadou iniciativ jak pro profesionály v kulturních a kreativních odvětvích, tak pro veřejnost, jíž jsou výsledky projektů financovaných programem určeny především. Řeší řadu témat důležitých pro evropskou audiovizuální a kulturní politiku i pro spolupráci mezi kulturními a kreativními obory.

Řadu aktivit pořádá i Kancelář Kreativní Evropa – ať už jde o mezioborová setkání či odborné workshopy, často s mezinárodní účastí. Jejich hlavním cílem je vyzdvihnout aktuální priority programu – pro nás je to především práce s publikem a spolupráce mezi obory – a tak zvyšovat skóre úspěšnosti českých subjektů v rámci programu. Šíření trendů a příkladů dobré praxe považujeme obecně za velmi důležité a inspirativní.

Rok 2018 probíhal především ve znamení Evropského roku kulturního dědictví, ke kterému jsme se připojili velkou mezinárodní konferencí Focal Point: Upcycling Cultural Heritage. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury jsme se také intenzivně podíleli na připomínkování návrhu programu Kreativní Evropa po roce 2020.

Prostřednictvím Reportu bychom se s Vámi rádi podělili o výsledky naší různorodé práce. Stojí za nimi celoroční nasazení všech členů týmu Kanceláře Kreativní Evropa, kterým bychom rády touto cestou vyjádřily své velké poděkování. Náš dík patří také Evropské komisi a Ministerstvu kultury, které naši činnost financují, stejně jako našim zastřešujícím organizacím – Národnímu filmovému archivu, Institutu umění – divadelnímu ústavu a Národnímu památkovému ústavu.

**ÚVODNÍ
SLOVO**

Daniela Staníková, vedoucí KKE MEDIA
Eva Žáková, vedoucí KKE Kultura

VÝSLEDKY PROGRAMU KE KULTURA 2018

Rok 2018 byl pro Českou republiku o poznání úspěšnější než předešlé roky. Program Kreativní Evropa – Kultura podpořil částkou 6 780 904 eur celkem 17 projektů, do kterých je zapojených 14 tuzemských organizací. Díky podpoře literárních překladů se navíc zařadí do edičních plánů evropských nakladatelství celkem 21 titulů českých autorů. Jejich díla budou přeložena do 11 evropských jazyků.

Podpora evropské spolupráce je mnohdy klíčová pro rozvoj participujících organizací, ať už v roli žadatele nebo partnera. Účast v podpořeném projektu přináší organizacím cenné zkušenosti, know-how zahraničních partnerů a zprostředkovává jim aktuální světové trendy v umělecké tvorbě, v řízení kulturních organizací nebo v práci s publikem. Zároveň iniciuje a podporuje mobilitu českých umělců, kulturních manažerů a dalších odborníků v oblasti kreativních průmyslů. Benefity, které přináší účast na projektech evropské spolupráce, snad vyvažují poměrně náročný proces předcházející podání žádosti. Ten při časové, komunikační a administrativní náročnosti většinou zvyhodňuje již zkušené žadatele a větší organizace se stabilním zázemím. Většina projektů tak stojí i padá s výběrem partnerů, kteří musí být aktivní minimálně ve třech zemích, nezní dříve kdy jsou do nich ale zapojeni organizace i z deseti států.

V roce 2018 přijala Výkonná agentura celkem 530 žádostí na projekty evropské spolupráce! Z nich bylo při 101 projektů s 19% úspěšností, mezi které bylo přerozděleno přes 40 mil. eur.

Žadatelé z České republiky uspěli se třemi ze třinácti podaných žádostí v rámci projektů menšího rozsahu (grant max. 200 000 eur, zapojení třech zemí). V rámci projektů většího rozsahu (grant max. 2 mil. eur, zapojení minimálně šesti zemí) uspěla jedna ze dvou českých žádostí. Podporu získají: 420PEOPLE, Akademie múzických umění v Praze, Art Movement, Centrum choreografického rozvoje S.E.S.T.A, Institut umění – Divadelní ústav, Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Kulturní centrum Cooltour Ostrava, MeetFactory, Muzeum umění Olomouc, Nouvelle Prague, Performatita, Sladovna Písek, Studio Citadela a Tanec Praha.

Další oblastí, kterou Evropská komise tradičně podporuje, jsou literární překlady evropské beletrie, přičemž při hodnocení přijatých žádostí dbá zejména na jazykovou i žánrovou rozmanitost, kvalitu překladu a speciálně podporuje překlady děl, jež získaly Cenu EU za literaturu.

V roce 2018 získalo podporu na literární překlady celkem 48 projektů ze 32 evropských zemí, a to v celkové výši téměř 2,5 mil. eur. Nejvíce překládaným dílem je Jezero Bianky Bellové, vydané v roce 2016 v nakladatelství Host. Autorka získala za toto dílo v roce 2017 prestižní Cenu EU za literaturu. Nakladatelé z České republiky v grantové výzvě neuspěli. Díky podpoře EU vyjde nicméně 21 českých děl v překladu do 11 evropských jazyků.

Kreativní Evropa podporuje síťování a mobilitu napříč téměř 40 státy Evropy. Na základě výzvy Evropské sítě a platformy z roku 2017 podpořila čtyřletým grantem (tedy do konce finančního období Evropské unie) 28 evropských sítí a 15 evropských platform. Za zmínku stojí platforma pro inovativní hudbu a audiovizuální umění SHAPE (Sound, Heterogenous Art and Performance in Europe), kterou vede pražská MeetFactory. Do čtyř evropských platform se zapojí jako členové české organizace Palác Akropolis, Prague Biennale, Česká filharmonie a Tanec Praha.

Mám velkou radost, že v roce 2018 bylo podpořeno více projektů s českou účastí než v minulých letech. Jejich zaměření je velmi zajímavé, ve většině případů jde za hranice běžných kulturních akcí. Držím všem palce, aby se jim dařilo.

Eva Žáková

Kreativní Evropa – Kultura

Objem prostředků, které získali z programu Kreativní Evropa žadatelé z oblasti filmového průmyslu v České republice, činil v roce 2018 téměř 2 230 000 eur. Je to opět velmi dobrý výsledek, dokonce překračuje dlouhodobý průměr, který pro ČR činí 2 mil. eur. Po Státním fondu kinematografie tak program KE MEDIA stále představuje druhý nejdůležitější zdroj pro financování českých audiovizuálních projektů.

Rekordní částku získali čeští žadatelé v okruhu vzdělávání – 673 000 eur. K příjemcům patří především dlouhodobě podporované vzdělávací programy pro filmové tvůrce i producenty – dok.incubator, Ex Oriente Film a MIDPOINT TV Launch. Nově získaly podporu také projekty MIDPOINT Feature Launch a Emerging Producers, který již několik let probíhal v rámci MFDF Jihlava s podporou řady Kanceláří Kreativní Evropa. V tomto okruhu patříme z hlediska úspěšnosti i počtu podpořených aktivit k evropské špičce.

Tradičně nejsledovanější je vždy podpora vývoje nových filmů. Zde čeští filmoví producenti získali na 9 filmů celkem 322 500 eur. Byly podpořeny např. společnosti Film Kolektiv (*Peníze od Hitlera*), Black Balance (*Nikdo mě nemá rád*) nebo Rolling Pictures (*Hurvínek a kouzelné muzeum*). V roce 2018 a na začátku roku 2019 byly do kin uvedeny další snímky, jejichž vývoj byl programem KE MEDIA podpořen v předchozích letech – *Hmyz*, *Chata na prodej*, *Chvilky*, *Na střeše* nebo poslední snímek Julia Ševčíka *Skleněný pokoj*. Dokončují se také hrané filmy *Tiché doteky*, *Stařáci*, *Národní třída*, *Nabarvené ptáče* nebo *Pražské orgie* a dokumenty *Jaroslav Kučera zblízka*, *FREM*, *Jiří Trnka – Nalezený přítel*, *Sólo* nebo *Český Pepík jede do Polska poznat lásku k Bohu*.

V roce 2018 jsme po dlouhé době zaznamenali úspěch i v okruhu TV Programming, kde Kreativní Evropa podporuje výrobu TV pořadů. Společnost Negativ získala podporu 80 000 eur na výrobu dokumentárního snímku Heleny Třeštíkové *Forman vs. Forman*, který vzniká v koprodukcii s francouzskou společností Alegria a televizním kanálem ARTE.

Celkem 504 000 eur získali filmoví distributoři na uvedení zahraničních evropských filmů v českých kinech. Se selektivní podporou distribuce bylo (nebo teprve bude) uvedeno na 18 zahraničních evropských snímků jako *Studená válka*, *Šťastný Lazzaro* nebo *Všichni to vědí*. Další část financí, generovanou v rámci tzv. automatické podpory, distributoři využili u 50 filmů na investice do minimální garance nebo distribučních nákladů – takto byly podpořeny mimo jiné tituly *Tísňové volání*, *Teheránská tabu* nebo rodinný film *Psí veličenstvo*.

Další podporu získaly 4 české filmové festivaly, celkem 222 000 eur. Nejvyšší částky – 63 000 eur – získaly Mezinárodní festival dokumentárních filmů v Jihlavě a MFF pro děti a mládež ve Zlíně. Dalšími podpořenými festivaly byly Anifilm a Jeden svět. Všechny tyto festivaly jsou podporovány programem Kreativní Evropa dlouhodobě.

V okruhu online distribuce byl poprvé podpořen – částkou 171 000 eur – projekt alternativní distribuce KineDok, provozovaný Institutem dokumentárního filmu.

V okruhu přístup na trh získal již poněkoličaté podporu – tentokrát ve výši 256 000 eur – projekt prezentace námětů East Doc Platform, který v rámci festivalu Jeden svět pořádá Institut dokumentárního filmu.

Důležité je rovněž zapojení 33 českých kin ve 22 českých městech do sítě Europa Cinemas, jejímž prostřednictvím mohou čerpat podporu z programu. V roce 2018 se nově stala členy sítě kina v Prostějově, Přerově a ve Frýdlantu nad Ostravicí.

VÝSLEDKY PROGRAMU KE MEDIA 2018

V roce 2018 se do sítě kin Europa Cinemas podporované programem Kreativní Evropa MEDIA připojila další 3 česká kina. Mám velkou radost, že je mezi nimi i Kino Hvězda Přerov, kam jsem chodila ještě jako studentka a mám ho spojené s krásnými filmovými zážitky.

Vladka Chytilová
Kreativní Evropa – MEDIA

PŘÍKLADY PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

Forman vs. Forman

Žadatel: Negativ

Grant: 80 000 eur

Dokumentární portrét Miloše Formana, který připravuje pro Českou televizi zkušená režisérka Helena Třeštíková, byl programem Kreativní Evropa podpořen v rámci okruhu TV Programming.

Hlavním producentem snímku je společnost Negativ, dále se na něm podílí významná francouzská televize ARTE, Česká televize a francouzská společnost Alegria. Dokument bude prezentovat celý Formanův život – prostřednictvím archivních materiálů zachytí veškeré jeho etapy, úspěchy i prohry. Vznikne tak vůbec první komplexní portrét jednoho z nejvýznamnějších a nejúspěšnějších českých režisérů.

Pro režisérku Helenu Třeštíkovou je Miloš Forman zásadní postavou jejího života. „Viděla jsem v kině film *Konkurs* a svět se změnil,“ vzpomíná Třeštíková. „Na plátně jsem najednou viděla život, jaký jsem znala.“

Žádost projektu *Forman vs. Forman* byla úspěšná především díky spojení dvou mezinárodně uznávaných jmen, dobře postavené koprodukci a účasti silného distributora. Svou roli sehrálo i renomé společnosti Negativ, která s Helenou Třeštíkovou spolupracuje dlouhodobě a i v programu Kreativní Evropa má za sebou celou řadu úspěšných projektů. „Díky zahraniční koprodukci a dramaturgii ze strany televizní společnosti ARTE, a také díky osobě režisérky Heleny Třeštíkové se domníváme, že o film bude zájem ze strany zahraničních festivalů i televizí, a že tak bude moci přispět i k propagaci České republiky na zahraniční evropské i světové umělecké scéně,“ říká producentka filmu, Kateřina Černá ze společnosti Negativ.

KineDok

Vedoucí projektu: Institut dokumentárního filmu

Celkový počet zapojených zemí: 7

Grant: 171 450 eur

Projekt KineDok si klade za cíl dostávat autorský dokumentární film do povědomí širší veřejnosti formou projekcí dokumentárních snímků na netradičních místech. Katalog projektu nabízí 15 filmů ze střední a východní Evropy, které jsou promítány na více než 25 místech v každé zemi.

KineDok překonává stěny tradičních kinosálů a přináší do místního klubu, kavárny či galerie sdílený zážitek – zve nejen na projekci filmu na velkém plátně, ale i na debatu s jeho tvůrci v neformálním prostředí.

IDF jako hlavní koordinátor celého projektu ve spolupráci se zahraničními partnery, kterými jsou One World Romania Association (Bukurešť, Rumunsko), Restart (Záhřeb, Chorvatsko), Budoku (Budapešť, Maďarsko), Filmtopia (Bratislava, Slovensko), Bergen IFF (Norsko) a Activist38 (Bulharsko), vytváří rozsáhlou a trvalou distribuční síť pro dokumentární filmy na území všech partnerských zemí a pomáhá tak významně rozšířit i diváckou základnu a dlouhodobě zvýšit zájem o autorský dokumentární film.

EMERGENCE. From Shared Experience to New Creativity: Living Heritage/Reframing Memory

Vedoucí projektu: Institut umění – Divadelní ústav / Pražské Quadriennale

Celkový počet zapojených zemí: 7

Grant: 712 264 eur

Projekt EMERGENCE, jehož významná část proběhne v červnu letošního roku během Pražského Quadriennale scénografie a divadelního prostoru, se zaměřuje na fenomén performance v kontextu evropského dědictví. Na jeho vzniku se podílí celá řada tvůrců počínaje designéry, režiséry, herci, tanečníky, přes výtvarné umělce, experimentátory s digitálními médii až po producenty a manažery. Jednotlivá díla budou čerpat z kolektivní paměti daného místa a vyústí v divácký zážitek, který poukáže na to, že kulturní dědictví je dlouhodobý proces neustálého znovuobjevování, propojování a vytváření vztahů v dnešním globalizovaném světě. V rámci projektu proběhne čtyřicet akcí a dílčích projektů v sedmi evropských zemích a na Tchaj-wanu, které zapojí přes 1 000 umělců a profesionálů, 3 000 studentů a začínajících tvůrců a širokou veřejnost. Nepřímo projekt osloví více než 50 000 studentů, mladých umělců, profesionálů a pedagogů.

EMMA – European Music Market Accelerator

Vedoucí projektu: Mama, Francie

Český partner projektu: NOUVELLE PRAGUE s.r.o.

Celkový počet zapojených zemí: 6

Grant: 1 511 856 eur

EMMA je síť profesionálů, která spolupracuje na experimentu celoživotního vzdělávání v oblasti hudebního průmyslu vytvářející inovativní obchodní modely. Díky projektu vznikne nová síť kontaktů, jejíž účastníci absolvují sadu vzdělávacích aktivit, jako jsou workshopy, webináře, pitching a tím si zlepší své dovednosti a znalosti, což ve svém důsledku pomůže profesionalizaci tohoto silného odvětví. V České republice prakticky neexistuje vzdělání pro promotéry a další profese v hudebním průmyslu. Každý se musí vypracovat v průběhu „ostrého provozu“. Tento projekt by mohl ukázat model takového vzdělávání a pilotně ho aplikovat i u nás.

Unprepared Heart

Vedoucí projektu: Fondazione muna, Itálie

Český partner projektu: Sladovna Písek

Celkový počet zapojených zemí: 3

Grant: 177 914 eur

Progresivní dětská galerie Sladovna se spolupodílí na unikátním experimentálním projektu, který představí dětem ve věku 9–13 let umění v oblasti neexistujícího citového vzdělávání. Pojednává o těle a jeho změnách, ztrátě emocí, která nastává v předpubertálním věku, vývoji mezilidských vztahů a o setkání s rozdíly (v pohlaví, rase, sexuální orientaci). Partneři mají tak možnost zažít model společné tvorby nápadů a plánů a výměny mezi zeměmi, jež chtějí zvýšit úroveň zkušeností v rámci tohoto tématu a připravit model takového přístupu. Jádrem projektu jsou interdisciplinární ateliéry, v nichž se umělci setkávají s odborníky na vzdělávání, mladými lidmi, učiteli a rodinami, podporované mezinárodní skupinou expertů a kurátorů.

Každý rok uvádíme v rámci festivalu Dny Evropského filmu v sekci MEDIA filmy, jejichž distribuce v českých kinech byla v předešlých letech podpořena programem Kreativní Evropa MEDIA. A věřte nebo ne – každý rok je vyprodáno!

Daniela Staníková

Kreativní Evropa – MEDIA

AKCE KANCELÁŘE KREATIVNÍ EVROPA

Focal Point: Upcycling Cultural Heritage

Při příležitosti evropského roku kulturního dědictví Kancelář Kreativní Evropa uspořádala 8. listopadu v pražském divadle Archa mezinárodní konferenci, jejímž cílem bylo zamyslet se nad rolí, jakou v současnosti hrají různé pamětové a kulturní instituce ve vztahu k veřejnosti, nad možnými novými přístupy ke kulturnímu dědictví, ve kterých by hlavní roli hráli návštěvníci, a inspirovat odborné publikum konference příklady takového přístupu v zahraničí i u nás. Konference se pokusila hledat odpovědi na tři základní otázky: pro koho pečujeme o kulturní dědictví, co mohou pamětové instituce nabídnout společnosti a jaký je vztah kulturního dědictví a současného umění. Jako zahraniční hosty jsme přivítali předního teoretika prof. Luigi Sacca či experta na trendy Tristana Horxe z Rakouska. Zajímavé příspěvky a diskuse zazněly v rámci panelu s umělci, mezi kterými nechyběla Kateřina Šedá, Tomáš Džadoň či Tereza Brdečková.

Střed zájmu: PUBLIKUM kulturního dědictví

Na konferenci Focal Point: Upcycling Cultural Heritage navázala večer akce ve stylu Pecha Kucha, kterou naše kancelář pořádá každoročně již od roku 2015. Tentokrát jsme dali prostor k prezentaci 12 projektů z oblasti kulturního dědictví. Přítomní diváci rozhodli o tom, že vítězným projektem večera se stal příspěvek státního zámku Vimperk: Jak prezentovat památky před jejich obnovou? Zámek je sice ve značně zdevastovaném stavu a bez jediného kousku mobiliáře, nicméně zapálený tým zaměstnanců se snaží přesvědčit návštěvníka, že kulturní hodnota našich hradů a zámků se neskrývá jen v uměle instalovaných interiérových expozicích, ale že i odhalená historická stavba a proces výzkumu a rekonstrukce má své kouzlo a je zdrojem zajímavých poznatků.

www.kreativnievropa.cz/prace-s-publikem

Střed zájmu: IT

Mezioborová spolupráce je jednou z priorit programu Kreativní Evropa. Cílem akce Střed zájmu: IT, která se konala 28. listopadu, je proto umožnit setkání domácích i zahraničních tvůrců inspirativních projektů na pomezí technologie, kultury a umění.

Oblasti, jimž se věnují mladí umělci, představil Roman Berka, ředitel a jeden ze zakladatelů Institutu intermédií, který již 12 let iniciuje spolupráci studentů Akademie múzických umění a ČVUT. Patří mezi ně budování interaktivních systémů, které senzoricky reagují na své okolí, zkoumání biofeedbacku, práce ve VR kolaborativním prostředí, světelný design či zpracování pohybových dat.

Výzkumnice a kurátorka Christl Baur, která spolupracuje s organizací Ars Electronica, poukázala na způsoby, jakými může umění v propojení s vědou či průmyslem reagovat na současnou společnost. Ars Electronica, založená v roce 1979 v rakouském Linci, se stala klíčovým bodem setkávání umělců s vědci, technology či sociálními aktivisty z celého světa.

Druhá část programu byla jako obvykle věnovaná představení inspirativních českých projektů napříč kreativními průmysly, vědou, technikou a uměním: interaktivní dokument *Dukla 61*, jedna z nejstarších mezinárodních soutěží zvukové tvorby Musica Nova, inscenace na pomezí rozhlasové hry, koncertu a komiksu Tamura, festival motion designu Mouvo či brněnský festival Prototyp.

akce.mediadeskcz.eu/udalost/stred-zajmu-it

Propellor/Sprint Workshop

Jednodenní workshop proběhl 13. listopadu v Postupimi jako součást konference Changing the Picture (CTPiX) díky spolupráci sedmi kanceláří Kreativní Evropa (Berlin-Brandenburg, Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Francie a Nizozemsko) a platformou Propellor Film Tech Hub.

Workshopu se zúčastnili zástupci čtyř vybraných evropských společností („challenge owners“) z různých oblastí audiovizuálního průmyslu – estonská společnost Clappy vyvíjející aplikaci pro interaktivní televizní pořady, dánská produkční společnost Makropol provozující XR kino, norská produkční společnost Mer Film začínající s distribucí filmů. Českou republiku reprezentovala společnost Anomalia zaměřená na vzdělávání profesionálů v oblasti animace.

Smyslem workshopu bylo propojit zástupce těchto společností s profesionály z jiných zemí a s odlišnými profesními zkušenostmi („co-creators“), a umožnit jim tak nalézt nový pohled na konkrétní problém. Workshop probíhal na principu podobnému „design thinking“. Účastníci tak nezískali řadu různých pohledů na svůj problém, ale ucelené řešení. Marek Toušek ze společnosti Anomalia ke své účasti na workshopu uvedl: „Workshop byl přínosný především díky odborníkům, od kterých jsme získali velice cennou zpětnou vazbu. Máme nyní o čem přemýšlet.“

www.changingthepicture.de

Je neuvěřitelné, jak moc náš současný svět ovlivňují nové technologie. Zastane jednou umělá inteligence i profesi scenáristů? Už nyní existují algoritmy, které nám pouští hudbu podle naší nálady. Bude něco podobného určovat, i jaké filmy budeme sledovat? Nejen taková zatím nepředstavitelná témata přinesla listopadová konference Changing the Picture v Postupimi.

Anna Bartošková

Kreativní Evropa – MEDIA

ZÁRUČNÍ FOND POMÁHÁ PRVNÍM PROJEKTŮM

VOJTĚCH RYNDA

Scenárista, režisér a producent Václav Marhoul pracuje na přípravě filmu *Nabarvené ptáče* přes deset let. Na jeden z nejambicióznějších snímků v novodobé české kinematografii získal od programu Kreativní Evropa MEDIA podporu na vývoj projektu i půjčku ručenou Záručním fondem Kreativní Evropy.

Nabarvené ptáče nahlíží zvěrstva druhé světové války očima chlapce, který putuje po východoevropském venkově. Když Marhoul knihu četl, zasáhla ho natolik, že se pevně rozhodl ji zfilmovat. Dvaadvacet měsíců mu trvalo získat na ni autorská práva. O podporu na vývoj filmu pak zažádal program Kreativní Evropa MEDIA. Získal plnou podporu ve výši 60 000 eur. „Pro fázi vývoje byla zásadní,“ říká filmař. „Využil jsem ji na náročnou literární přípravu a na obhlídky na Ukrajině, v Haliči, Volyni, Polsku a jinde. Na mém předchozím filmu *Tobruk* jsem totiž pochopil, že scenárista se musí podívat na místa, kde se příběh odehrává, aby vstřebal tamní atmosféru.“

Zcela zásadní pak pro film byla i půjčka umožněná Záručním fondem Kreativní Evropy – finančním nástrojem, který ručí za půjčky určené projektům v kulturních a kreativních odvětvích. V České republice je poskytuje Komerční banka v rámci úvěru EuroCreative. „Scházelo mi 33 milionů korun na dotočení,“ říká Marhoul. „Bez téhle půjčky bych *Ptáče* prostě nedokončil. Půjčka funguje jako revolvingový účet: postupně se čerpá stanovený úvěrový rámec, faktury za natáčení se odesílají bance, ta je kontroluje a pak proplácí.“

Producent vysvětluje, že bez takzvaného vícezdrojového financování se už filmy na evropské úrovni prakticky nedají natáčet. „Není jiná šance než poskládat zdroje jako puzzle,“ popisuje. „Něco poskytne MEDIA, něco Státní fond kinematografie, televize, zahraniční koproducenti, vložíte do toho samozřejmě i vlastní peníze, někdy seženete partnera či dokonce sponzora. Ale osvětlení mecenáši, kteří položí na stůl 150 milionů a chtějí vidět až hotový výsledek, ti opravdu neexistují.“

Ve filmu vzniklém v evropské koprodukci hrají zahraniční hvězdy jako Stellan Skarsgård, Udo Kier či Harvey Keitel a samozřejmě řada českých, polských, německých, ukrajinských a slovenských herců.

Je více než symbolické, že *Nabarvenému ptáčeti* pomáhají vzniknout právě instituce EU, která funguje jako jedna ze záruk proti tomu, aby se hrůzy světových válek opakovaly. „Díky tomu, že hranice v Evropě přestaly do značné míry existovat, se národní a nacionalistická pnutí mezi státy otupila,“ souhlasí Marhoul.

Kultura nepatří k oborům, jimiž by se Evropská unie zaobírala ve dne v noci, ba právě velmi naopak. Tím spíš a radostněji bude na rok 2018 pamatováno také pro zrod nové evropské agendy pro kulturu, podle níž se má chudičká kulturní aktivita EU rozvíjet v příštích letech.

Ačkoli smlouvy, jimiž se EU řídí, pamatují na kulturu nadále dvěma letnými zmínkami, podařilo se za posledních pár let vybudovat jisté porozumění mezi členskými státy, že kulturní spolupráce má smysl, zejména pokud se pro ni najde dostatečné "nekulturní" zdůvodnění. Zmíněná agenda tuto argumentaci shrnuje zhruba do tří oblastí – ekonomické, hodnotové a zahraničně politické.

Na pozadí finanční krize 2010–2013 rozvinula Evropská komise argumentaci ve prospěch takzvaných kulturních a kreativních průmyslů, přičemž dospívala kombinací různých statistik k závěrům, že představují více než čtyři procenta HDP Evropské unie a zaměstnávají na osm miliónů lidí. Nová agenda přebírá tyto pracně získané údaje a kombinuje je s využitím nových technologií a digitalizací, jež výrazně transformují způsob tvorby, šíření a spotřeby umění, zejména v oborech jako hudba či audiovize. Dospívá k závěru, že kultura má hospodářský význam a její podpora se vyplatí.

Šířeji a hlouběji než kdy předtím Evropská komise rozvíjí koncepci kultury jako nositele společných evropských hodnot, což přímo odráží současné obavy z nacionalismu a různých forem populistické demagogie. Dokument klade důraz na bohatství, jež představuje evropská kulturní rozmanitost, a na potřebu tuto rozmanitost chránit a podporovat. To se má dít zvýšenou podporou mobility umělců a tvůrců a jejich děl napříč Evropou a řady specifických projektů zameraných na kreativní města, přeshraniční tvůrčí dílny, rezidence a koprodukce všeho druhu. Zvláštní důraz je kladen na kulturní dědictví, považované za tmel evropské kulturní sounáležitosti s podstatným ekonomickým potenciálem ve formě kulturní turistiky. Právě skončený úspěšný Evropský rok kulturního dědictví k tomu poskytuje dostatek argumentů.

Kultura jako nástroj evropské diplomacie je v dokumentu pojata sice jako třetí priorita, ale bez valných konkrétních návrhů, což je logický důsledek naprostého nedostatku finančních prostředků na aktivity mimo EU a okruh států, jež se podílejí na programu Kreativní Evropa. EU by chtěla kulturu využívat, zejména k rozvíjení neformální „občanské“ diplomacie, ví, jak na to, ale musela by napřed přesvědčit členské státy, že má cenu do tohoto investovat – většina z těch, kdo hrají nějakou mezinárodně politickou úlohu, radši ze skromných prostředků podpoří vlastní kulturní instituce, než aby investovala do abstraktně působících společných projektů.

EU se zavazuje, že pohlídá zájem umělců, autorů či tvůrců při tvorbě veškeré evropské legislativy – a poslední vývoj schvalování autorského zákona svědčí o tom, že to dělá vážně a dobře, navzdory obrovskému odporu amerických internetových gigantů.

Agendou logicky prostupuje duch „subsidiarity“, tedy snaha nelézt vládám do zelí a držet se svého kopyta. V tomto však jde EU tentokrát dál než kdy předtím. Také návrh nového programu Kreativní Evropa na léta 2021–2027 nejen počítá s nárůstem rozpočtu o třetinu v době celkového poklesu výdajů v důsledku brexitu, ale směřuje tyto veřejné peníze cíleněji než dříve – na podporu začínajících umělců, na kvalitu, na sociální aspekty, na překonávání objektivních rozdílů a překážek. Přičemž přeshraniční a mezinárodní povaha financovaných projektů zůstává základní podmínkou. Navrch však EU chce dál nabízet také záruky za bankovní úvěry kulturním operátorům. Příští léta ukáží, jak tato novinka funguje a zda skutečně prospívá právě těm, kdo by normálně na úvěr nedosáhli.

Nová agenda je dobrý základ pro další kulturní spolupráci na úrovni EU, v kontextu stávajících smluvních poměrů. Je příslibem, že se na kulturu bude pamatovat více než dříve, a to jako na nástroj politiky i jako na přidanou hodnotu evropské integrace.

EVROPSKÁ AGENDA PRO KULTURU MAXIMUM MOŽNÉHO KAREL BARTÁK

INICIATIVY EU

Když se ohlédnu za loňským Evropským rokem kulturního dědictví, jsem rád, že si stále uvědomujeme silná pouta s tradicí, s tím, co nám odkázali předci, abychom se my dobře starali a dokázali předat dál.

Tomáš Řepa

Kreativní Evropa – Sekce
pro kulturní dědictví

Ocenění Evropské unie za kulturní dědictví / Europa Nostra 2018

Ocenění Evropské unie za kulturní dědictví Europa Nostra se od roku 2002 do současnosti vyvinulo v jednu z nejdůležitějších přehlídek příkladů dobré praxe v oblasti kulturního dědictví. Reprezentuje instituci, která v současné Evropě upozorňuje na různé přístupy v obnově památek, užití moderních technologií ve výzkumu, práci ve vzdělávání a na dlouhodobý přínos významných osobností v oblasti kulturního dědictví. Česká republika se řadí mezi velmi úspěšné země. Kromě uvedených kategorií vzdělávání a přínosu získala již třikrát nejvyšší cenu Grand Prix. Ta v letech 2002 a 2008 putovala do Českého Krumlova za obnovu státního hradu a zámku a v roce 2017 za komplexní obnovu barokního areálu v Kuksu.

O tom, že česká památková péče a archeologie má v Evropě důležité postavení a dokáže se prosadit a zaujmout i na mezinárodní úrovni, svědčí ocenění Evropy Nostry, kterou na posledním mezinárodním setkání v Berlíně obdržel projekt obnovy rotundy sv. Václava objevené v prostorách Profesního domu na Malé Straně v Praze.

Projekt finančně podpořený z programu EHP/Norsko komise ocenila za způsob, jakým jsou návštěvníkovi představeny archeologické vrstvy a za interpretaci objevených pozůstatků stavby.

Evropský rok kulturního dědictví 2018

Vyhlášení Evropského roku kulturního dědictví 2018 se v České republice protulo s oslavami stého výročí od jejího založení. Průběh roku byl tématicky zaměřený na podporu kulturního dědictví v nejširším slova smyslu – od hmotného, nehmotného po přírodní a v současné době podporovaného digitálního dědictví. V České republice se pod hlavičkou Evropského roku kulturního dědictví 2018 uskutečnilo přes 100 kulturních akcí, s počtem účastníků kolem jednoho milionu. Cílem iniciativy Evropské komise bylo aktivně zapojit různě zaměřené organizace, spolky a jednotlivce, propojit tradice jednotlivých zemí mezi sebou. Ukázat nejen společenský a ekonomický dosah kulturního dědictví, ale zejména kulturní hodnoty, na kterých dnešní Evropa stojí. V evropském měřítku se konalo více než 11 700 akcí, do kterých se zapojilo 37 zemí. Tématicky zaměřený rok podpořila tzv. Berlínská výzva, jež byla zveřejněna během evropského summitu pro kulturní dědictví v Berlíně na konci roku 2017. Jejím hlavním cílem je upozorňovat a prosazovat kulturní dědictví v rámci rozhodovacích procesů evropských institucí. K výzvě se může přihlásit jakákoliv kulturní instituce.

Evropské hlavní město kultury

Už od roku 1985 Evropská unie propůjčuje jednomu či více evropským městům titul Evropské hlavní město kultury, která tak mají po celý rok možnost představit Evropě svůj kulturní život a jeho rozvoj. Udělení titulu má přispět ke kulturnímu vývoji a strukturálním změnám v daném městě.

Výběr města, které získá titul, začíná o šest let dříve, kdy ministerstvo kultury z určené země vyhlásí soutěž. Na základě hodnotících kritérií jsou vybrána města do užšího výběru. Z těchto finalistů je pak na základě detailní přihlášky vybrán vítěz, jenž ponese titul Evropské hlavní město kultury v daném roce.

V České republice poprvé získala titul EHMK Praha v roce 2000, po ní pak Plzeň v roce 2015. V národním výběrovém řízení zástupci Plzně přesvědčili heslem Pilsen Open UP, kterým demonstrovali otevřenost jako výzvu ke změně nejen vůči Evropě, ale i vůči svým obyvatelům a myšlenkám. Další české město se bude těšit z titulu v roce 2028.

Kreativní Evropa – akce pro filmové diváky

V roce 2018 proběhly z iniciativy programu Kreativní Evropa i dvě velké celoevropské akce, zaměřené na filmové diváky. První z nich byla soutěž EU Film Contest, která se v roce 2018 konala již podruhé a zúčastnilo se jí celkem 11 445 soutěžících. Filmoví fanoušci v ní odpovídají na otázky týkající se evropských filmů a TV seriálů podpořených programem. Cenou pro deset nejúspěšnějších je cesta na Mezinárodní filmový festival v Cannes a možnost nahlédnout do zákulisí evropského filmového průmyslu. Zatím pokaždé patřil mezi výherce i soutěžící z České republiky.

V prosinci proběhla European Cinema Night, kdy bylo v kinech sítě Europa Cinemas napříč Evropou v průběhu jednoho týdne promítnuto 21 filmů podpořených programem Kreativní Evropa MEDIA a zapojilo se do ní 34 měst ve 27 zemích. V ČR se do akce zapojilo kino Aero, kde proběhla projekce belgického filmu *Dívka* následovaná debatou o tématu filmu se zástupci organizace Trans*parent.

Na Matematicko-fyzikální fakultě UK si všechno dobře změřili a spočítali – a výsledkem bylo získání prestižní Ceny EU za kulturní dědictví Europa Nostra za prvotřídní restaurování rotundy sv. Václava. Gratulace!

Viktor Debnár

Kreativní Evropa – Kultura

KREATIVNÍ EVROPA PO ROCE 2020

Programy Evropské unie jsou navrhovány a realizovány v sedmiletých cyklech. Současný program Kreativní Evropa je navržen pro období 2014–2020. Již v průběhu roku 2018 Evropská komise začala pracovat na podobě navazujícího programu pro následné období 2021–2027. Bylo zahájeno vyhodnocení dosavadního průběhu programu a uskutečnily se veřejné konzultace, do kterých se mohly zapojit organizace i jednotlivci z celé Evropy. Výsledky potvrdily, že cíle současného programu jsou stále aktuální, nicméně že je nutné se nově zaměřit na změny způsobené digitalizací a s tím související nárůst dezinformací a koncentrace trhů.

Rámcem a zaměřením programu se mírně změní i v souvislosti s Novou agendou pro kulturu, kterou EK přijala v květnu 2018. Na základě požadavků profesionálů a organizací z oblasti kultury nebude nový program zaměřen jen na ekonomický přínos, ale znovu více vyzdvihne sociální aspekty kultury a její schopnost posilování identity. V rámci programu zůstane zachováno rozdělení na dílčí programy MEDIA, Kultura a mezioborovou část. Záruční fond pro podporu kreativních podnikatelů pro snadnější přístup k půjčkám bude přesunut do Evropského investičního fondu. Ten pokryje nejen kulturní a kreativní průmysly, ale i žurnalistiku a aktivity se sociálním zaměřením.

Evropská komise navrhla navýšení rozpočtu na 1,85 miliardy eur, ovšem Evropský parlament navrhl částku dokonce zdvojnásobit na 2,8 miliard eur. Jednání o finální částce budou probíhat v průběhu roku 2019.

Dílčí program Kultura bude i nadále podporovat kulturní a jazykovou rozmanitost. Jeho prioritou bude podpora mobility osob i děl, posilování kapacit kreativců a kulturních aktérů.

Program by v dalším období měl v rámci horizontálních opatření podpořit:

- projekty spolupráce;
- evropské sítě kulturních a kreativních organizací z různých zemí;
- kulturní a kreativní celoevropské platformy;
- mobilitu umělců a dalších subjektů;
- zvýšení kapacity kulturních a kreativních organizací tak, aby mohly působit na mezinárodní úrovni;
- rozvoj politik a spolupráce, poskytování údajů a výměny dobré praxe či pilotní projekty.

V rámci odvětvových opatření by měl podpořit:

- hudební odvětví: rozmanitost, kreativitu a inovace, zejména distribuci hudebního repertoáru v Evropě i mimo ni, vzdělávací aktivity a práci s publikem pro evropský repertoár, sběr a analýzy dat;
- knižní a vydavatelské odvětví: rozmanitost, kreativitu a inovace, zejména překlady a propagaci evropské literatury v rámci Evropy i mimo ni, odbornou přípravu a výměny odborníků, autorů a překladatelů, jakož i nadnárodní projekty spolupráce, inovací a rozvoje;
- odvětví architektury a kulturního dědictví: mobilitu subjektů, budování kapacit, rozvoj publika a internacionalizaci odvětví; stavební kulturu, ochranu, zachování a rozšiřování kulturního dědictví a jeho hodnot;
- ostatní odvětví: rozvoj tvůrčích aspektů odvětví designu a módního návrhářství a kulturního cestovního ruchu, jakož i jejich propagaci a zastoupení mimo EU.

Zvláštní opatření budou zaměřená na zviditelnění evropské kulturní rozmanitosti a dědictví a mezikulturní dialog prostřednictvím:

- evropských hlavních měst kultury
- kulturních cen EU;
- dnů evropského dědictví;
- podpory vybraných evropských kulturních institucí poskytujících přímou kulturní službu.

Dílčí program MEDIA zohlední ve svých prioritách rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, pokud jde o produkci, distribuci a přístup k audiovizuálnímu obsahu, stejně jako velikost a specifika příslušných trhů.

V dalším období by program měl podpořit:

- vývoj audiovizuálních děl;
- produkci inovativního televizního obsahu a seriálového vyprávění;
- reklamní a marketingové nástroje, včetně online a s využitím analýzy dat, s cílem zvýšit prominentní postavení, viditelnost, přeshraniční přístup a dosah evropských děl;
- mezinárodní prodej a oběh zahraničních evropských děl na všech platformách, včetně koordinovaných distribučních strategií zahrnujících několik zemí;
- výměnu a budování sítí s cílem usnadnit evropskou a mezinárodní koprodukcii;
- propagaci evropských děl na oborových akcích a trzích v Evropě i mimo ni;
- budování publika a filmovou výchovu zaměřenou zejména na mladé publikum;
- vzdělávací a mentorské činnosti zaměřené na posílení schopnosti audiovizuálních subjektů přizpůsobit se novému vývoji trhu a digitálním technologiím;
- síť provozovatelů služeb video on demand (VOD) uvádějících významný podíl zahraničních evropských filmů
- síť (sítě) evropských festivalů uvádějících významný podíl zahraničních evropských filmů;
- síť provozovatelů evropských kin uvádějících významný podíl zahraničních evropských filmů
- konkrétní opatření, která přispějí k vyváženější genderové účasti v audiovizuálním odvětví;
- politický dialog, inovativní politická opatření a výměnu dobré praxe – a to i prostřednictvím analytických činností a poskytování spolehlivých údajů;
- nadnárodní výměnu zkušeností a know-how, činnosti vzájemného učení a vytváření sítí mezi audiovizuálním odvětvím a tvůrci politik.

V listopadu 2018 byly poprvé uděleny ceny Music Moves Europe Awards. Ocenění dvanácti mladých progresivních hudebníků je jednou z pilotních aktivit iniciativy Music Moves Europe, která by měla v roce 2020 vyústit ve spuštění programu na podporu hudebního sektoru, po kterém profesionálové z oboru už dlouho volají!

Anna Hořejší

Kreativní Evropa – Kultura

CO JE PROGRAM KREATIVNÍ EVROPA

V prosinci jsme pořádali druhý Vánoční brunch Kreativní Evropy. Je to svátek, odměna, setkání, inspirace a spolupráce na jednom místě. Jsem vděčná, že v době mobilních telefonů a shonu můžeme zprostředkovat interakci s živou osobou.

Magdalena Müllerová
Kreativní Evropa – Kultura

Program Kreativní Evropa je plánován na období 2014 – 2020. Cílem programu je vytvořit jednotný rámec pro financování projektů v oblasti scénických umění, výtvarného umění, nakladatelství a literatury, filmu, televize, hudby, mezioborového umění, kulturního dědictví a videoher.

Celkový rozpočet programu činí 1,462 mld. eur. Na dílčí program MEDIA připadá 56 % (818 720 tis. eur), na dílčí program Kultura 31 % (453 220 tis. eur) a na mezioborovou část 13 % (190 060 tis. eur).

Program Kreativní Evropa sídlí v Bruselu a spadá pod Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (DG EAC – dílčí program Kultura) a pod Generální ředitelství pro komunikační síť, obsah a technologie (DG CNECT – dílčí program MEDIA) v Evropské komisi. Správou programu, vyhodnocováním žádostí a administrací projektů je pověřena Výkonná agentura pro audiovizí, vzdělávání a kulturu (EACEA). O rozdělení podpory se rozhoduje v Bruselu.

Žadatelům o podporu z programu je k dispozici síť informačních a servisních kanceláří Creative Europe Desk (Kanceláře Kreativní Evropa) se zastoupeními v každé členské zemi.

Zeměmi zapojenými do programu Kreativní Evropa jsou v současné době všechny členské státy Evropské unie, státy patřící do Evropského hospodářského prostoru (Island, Norsko), Albánie, Bosna a Hercegovina, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Černá Hora a Srbsko. Částečně se programu účastní Gruzie, Moldavsko, Ukrajina, Tunisko (dílčí program Kultura a 4 okruhy dílčího programu MEDIA), Arménie a Kosovo (pouze dílčí program Kultura).

Dílčí program MEDIA

- **vývoj**

Vývoj hraných, dokumentárních a animovaných filmů pro kina, digitální platformy a televizní vysílání a vývoj videoher.

- **TV programy**

Podpora koprodukce a vysílání televizních programů na mezinárodní úrovni.

- **distribuce**

Automatická a selektivní podpora distribuce zahraničních evropských filmů, podpora sales agentů.

- **vzdělávání**

Podpora projektů dalšího vzdělávání filmových profesionálů.

- **přístup na trh / filmové festivaly**

Podpora filmových festivalů, koprodukčních fór, filmových trhů a online nástrojů pro profesionály.

- **online distribuce**

Podpora VoD služeb.

- **filmová výchova**

Podpora filmové výchovy.

- **kina**

Podpora kin sdružených v síti Europa Cinemas.

- **koprodukční fondy**

Podpora mezinárodních koprodukčních fondů.

Dílčí program Kultura

- **projekty evropské spolupráce**

Podpora nadnárodního pohybu kulturních a kreativních děl a nadnárodní mobility kulturních a kreativních činitelů, zejména umělců.

- **literární překlady**

Podpora literárních překladů, propagace oběhu kvalitních literárních děl a zlepšení přístupu k těmto literárním dílům.

- **evropské sítě**

Podpora evropských sítí činných v kulturních a kreativních odvětvích.

- **evropské platformy**

Podpora kulturních a kreativních organizací, které podněcují rozvoj nových talentů, nadnárodní mobilitu kulturních a kreativních profesionálů a oběh uměleckých děl.

Z prostředků programu jsou podporovány i další iniciativy jako Evropské hlavní město kultury, označení Evropské dědictví, ceny EU za péči o kulturní dědictví, za architekturu a další.

KONTAKTY

Kancelář Kreativní Evropa

V České republice se Kancelář Kreativní Evropa skládá z kanceláře pro dílčí program MEDIA, se sídlem v Národním filmovém archivu a z kanceláře pro dílčí program Kultura, se sídlem v Institutu umění – Divadelním ústavu, jejíž součástí je i Sekce pro kulturní dědictví, se sídlem v Národním památkovém ústavu.

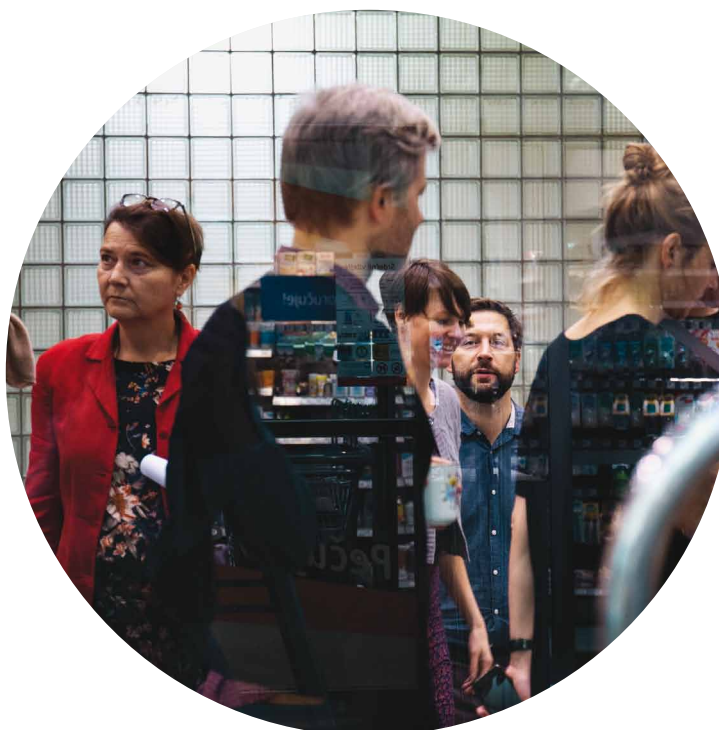
www.kreativnievropa.cz

Kancelář Kreativní Evropa – MEDIA

Národní filmový archiv
Národní 28, 110 00 Praha 1
tel.: +420 221 105 209–210
e-mail: media@kreativnievropa.cz
www.kreativnievropa.cz/media

Kancelář Kreativní Evropa – Kultura

Institut umění – Divadelní ústav
Celetná 17, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 809 118, 119, 134
e-mail: kultura@kreativnievropa.cz
www.kreativnievropa.cz/kultura

Název: REPORT, Kancelář Kreativní Evropa 2018
Autor: Kancelář Kreativní Evropa, není-li uvedeno jinak.
Fotografie: Fotografie pocházejí z archivů
Kanceláře Kreativní Evropa a podpořených projektů.
Obálka, grafická úprava a sazba, tisk: Cellula, s. r. o.
Vyšlo v roce 2019

